

ใบงานที่ ๑ เรื่อง อ่านเรื่องน่ารู้คู่ภาษาถิ่น
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง ภาษาไทย ภาษาถิ่น
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง อ่านเรื่องน่ารู้คู่ภาษาถิ่น
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านวรรณกรรมท้องถิ่น แล้วตอบคำถามจากเรื่อง และสรุปข้อคิดให้ถูกต้อง

“ภูบ่อบิด”

ภูบ่อบิด (บางที่เรียกเพี้ยนไปเป็น ภูบ่าวบิด) เป็นเทือกเขาลูกหนึ่ง อยู่ทางทิศตะวันออกของที่ตั้งจังหวัดเลย มีลำสวองามอยู่หลายแห่ง แต่เป็นลำที่ไม่กว้างใหญ่และไม่ลึกมากนัก

ตำนานเรื่อง ภูบ่อบิด มีเล่ากันอยู่ว่า นานมาแล้ว บณูเขานี้มีลำใหญ่และโพรงลึกมาก ทางที่จะเข้าไปลำบากมาก คือขรุขระและบางตอนก็เป็นชอกเล็ก ๆ แคบ ๆ แต่ตอนลึกสุดของลำนั้นเป็นโพรงใหญ่และมีสมบัติ คือ แก้ว แหวน เงิน ทอง อยู่เป็นจำนวนมาก แต่ไม่มีใครพบเห็นลำสมบัตินี้ เพราะปากลำเป็นป่ารกชัฏ

วันหนึ่ง ขณะที่ชายคนหนึ่งกำลังเที่ยวป่าล่าสัตว์ และได้หลงเข้าไปในลำนั้น เขานึกอยากจะเที่ยวชมลำ จึงหาวิธีทำเป็นคบไฟเพื่อส่องทางเข้าไป เขาเข้าไปถึงโพรงลึกกันลำ ได้เห็นสมบัติมากมายมหาศาลก็ดีใจมาก รีบตรงจะไปเอาสมบัตินั้น ทันใดนั้นปีศาจที่เฝ้ารักษาสมบัติก็ปรากฏตัวขึ้น และมีท่าทางโกรธแค้นชายคนนั้นมาก แต่ชายคนนั้นก็อยากได้สมบัติเหลือเกิน จึงอ่อนน้อมกราบไหว้จนปีศาจใจอ่อนอนุญาตให้นำสมบัติไปได้ แต่มีข้อแม้ว่าชายคนนั้นจะต้องเปลือยกายเข้าไปขนเอาของมีค่าออกมาด้วยตนเอง ห้ามใช้อะไรห่อหรือหอบหิ้วออกมาเป็นอันขาด ชายคนนั้นก็ปฏิบัติตาม โดยเขาพยายามใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายนำของมีค่าออกมา เช่น รูกู หนีบรักแร้ หนีบใต้คาง ใช้มือกอบ ก็นำของออกมาได้มากพอสมควร

ข่าวเรื่องการได้สมบัติของชายคนนั้นกระจายไปในละแวกใกล้เคียงอย่างรวดเร็ว คนอื่น ๆ อยากจะได้สมบัติบ้าง ก็ไต่ถามชายคนนั้น แล้วพากันไปที่ลำ ปีศาจที่รักษาสมบัติเห็นคนแห่กันมามากมายเช่นนั้นก็เห็นใจ จึงออกปากอนุญาตให้ขนสมบัติไปได้ แต่ต้องปฏิบัติตามคำของปีศาจอย่างเคร่งครัด คือ ให้เปลือยกายเข้าไปขนสมบัติ ห้ามใช้ภาชนะใด ๆ มาขน ห้ามหญิงชายพูดจาเกี้ยวพาราสีและถูกเนื้อต้องตัวกัน หากฝ่าฝืน ข้อห้ามนี้อาจจะเกิดเหตุร้ายแรงขึ้นได้ พวกชาวบ้านก็ยอมและกราบปีศาจด้วยความยินดี

ชาวบ้านที่เข้าไปชมสมบัติต้องใช้ไม้หรือคบไฟส่องนำทาง ในช่วงสองสามวันแรกเหตุการณ์เป็นไปอย่างเรียบร้อย ต่อมาเมื่อชาวบ้านที่อยู่หมู่บ้านใกล้เคียงทราบข่าว ต่างก็พากันไปชมสมบัติเป็นจำนวนมาก จนกระทั่งวันหนึ่ง มีผู้คนหลั่งไหลมาชมสมบัติอย่างเคย ในจำนวนนั้นมีสามเณรอยู่รูปหนึ่ง สามเณรรูปนี้เป็นผู้มีคิลาอาคมเก่งกล้าและมีศีลธรรม

ขณะที่ผู้คนที่เปลือยกายหมดกำลังส่องไฟและคลานลอดโพรงหินในถ้ำตามกันไปอยู่นั้น ได้มีชายหนุ่มใหญ่คนหนึ่งคลานตามหญิงสาวสวยคนหนึ่งไปติด ๆ แล้วไปแตะเนื้อต้องตัวหญิงสาวคนนั้นทำให้หญิงสาวคนนั้นทั้งตกใจทั้งโกรธ เธอหันมาต่อว่าชายหนุ่ม ทันใดนั้นเองก็มีก้อนหินเลื่อนภายในถ้ำและมีก้อนหินใหญ่หมึมาพุ่งลงมาปิดปากถ้ำซึ่งผู้คนที่กำลังไปชมสมบัติ ต่อมาคนเหล่านี้ก็เสียชีวิตอยู่ในถ้ำ ส่วนคนที่อยู่ข้างนอกพอได้ข่าวก็ก้อนหินถล่มก็ตกใจพากันเอาจอบเสียมมาช่วยขุดถากก้อนหินที่ปิดปากถ้ำอยู่หลายวัน แต่หินนั้นหนาและแข็งมาก ขุดอย่างไรก็ไม่สำเร็จ คงมีแต่รอยจอบเสียมขนาด ใหญ่ติดอยู่ที่หน้าผาที่ถูปอบิดมาจนทุกวันนี้

ฝ่ายสามเณรที่เข้าไปติดอยู่ข้างในด้วยคงจะชะตายังไม่ถึงฆาต หรืออาจเป็นเพราะมีคิลาอาคมดีและเป็นคนดี ก็บังเอิญคลำไปพบช่องทางแคบ ๆ พอดีตัว มีน้ำไหลซึมอยู่ จึงยึดเอาทางน้ำไหลนั้นเป็นทางเดินออกจากถ้ำ เมื่อเดินมาได้สักพักเท้าก็ไปเหยียบไม้คานอันหนึ่งเข้า สามเณรจึงใช้ไม้คานนั้นคลำทางมาตามซอกหินใต้บาดาล เดินอยู่ราว ๑๕ วัน ก็มาถึงบริเวณหนึ่ง ได้ยินเสียงโคกกระปือเล็มหญ้าอยู่เหนือศีรษะ เข้าใจว่าเป็นบริเวณที่พื้นดินบางมาก จึงร้ายคิลาอาคมพร้อมกับพุงไม้คานกระทุ้งดินข้างบน ทำให้ดินแยกออกเป็นรูกว้าง สามเณรก็ออกมาจากถ้ำได้ดินได้

สถานที่ที่สามเณรโผล่ขึ้นมานั้นเรียกว่า กุด “ป่อง” ซึ่งมีลักษณะเป็นลำน้ำหรือสายน้ำที่เคยเป็นห้วยหรือคลอง และมีช่องทะลุขึ้นมา ส่วนชื่อ **ภูบ่อบิด** นั้น อาจมาจากลักษณะของภูเขาและโพรงถ้ำที่มีรูปบิดเบี้ยวคดเคี้ยวไปมา ซึ่งเรื่องที่มาของชื่อนี้ไม่มีใครตัดสินได้อย่างแน่นอน ปัจจุบันภูบ่อบิดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติแห่งหนึ่งในจังหวัดเลย

ตำนานพื้นบ้านเรื่องนี้อธิบายที่มาของชื่อ ภูบ่อบิด มีเรื่องเหนือธรรมชาติเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย คือ เรื่องปีศาจที่เฝ้ารักษาชุมทรัพย์ การลงโทษผู้ที่ปฏิบัติผิดวิธีหรือละเมิดข้อห้าม เป็นการแสดงถึงความเชื่อของคนโบราณ เป็นเรื่องแปลก สนุกสนาน และให้ข้อคิดเตือนสติผู้ที่ได้อ่านได้ฟัง

ตอบคำถามจากเรื่องที่ย่าน

๑. คำว่า “ภูบอบิต” มีที่มาของชื่อนี้อย่างไร

.....

๒. เพราะเหตุใด ปีสางที่เฝ้ารักษาสมบัติอยู่ในถ้ำ จึงโกรธแค้นชายคนนั้นมาก

.....

๓. ข้อห้ามของปีศาจในการเข้าไปชนสมบัติมีอะไรบ้าง จงยกตัวอย่าง

.....

๔. ภายหลังจากก่อกวนในถ้ำถล่ม ใครคือผู้รอดชีวิต และออกมาจากถ้ำได้อย่างไร

.....

๕. ตำนานเรื่องนี้เกิดขึ้นในจังหวัดใด ภาคอะไร

.....

๖. คำว่า “กุด” ในภาษาอีสาน หมายถึงอะไร

.....

.....

๗. ถ้านักเรียนไปพบสมบัติอยู่ในถ้ำ นักเรียนจะทําอย่างไร

.....

.....

๘. นักเรียนเชื่อเรื่องปีศาจเฝ้าสมบัติหรือไม่ เพราะอะไร

.....

.....

๙. วรรณกรรมท้องถิ่นเรื่อง “ภูบอบิต” ให้ข้อคิดแก่นักเรียนอย่างไร

.....

.....

๑๐. นักเรียนจะนำความรู้และข้อคิดที่ได้จากเรื่องนี้ ไปปรับใช้ในชีวิตจริงอย่างไร

.....

.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....